

Advocates for the Future
t.a.v. de heer M. van Wissen
Jodenbreestraat 25
1011 NH AMSTERDAM

Datum 5 september 2025
Ons kenmerk HBR400013228-828859377-845
Aantal bijlagen -

Geachte heer Van Wissen,

Hartelijk dank voor uw brief van 18 juni 2025.

In uw brief verzoekt u, kort samengevat, dat het Havenbedrijf Rotterdam (het "**Havenbedrijf**") nader toelicht hoe zij haar commitment aan de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs in de praktijk brengt. In onze brief van 10 februari 2025 hebben wij de energietransitie strategie van het Havenbedrijf toegelicht, waarbij we zijn ingegaan op de mate waarin het Havenbedrijf invloed heeft op de (in)directe uitstoot, de (on)mogelijkheden die het heeft om deze terug te dringen en de maatschappelijke effecten van de transitie. Het lijkt ons niet zinvol de inhoud van deze brief hier te herhalen. Wel zien wij aanleiding om daar in reactie op uw brief het volgende aan toe te voegen.

Havenbedrijf publiceert duurzaamheidsverslag 2024 gericht op reductie CO₂e uitstoot Havenbedrijf én haven

Op 13 maart 2025 hebben we in ons jaarverslag 2024 een duurzaamheidsverslag over 2024 gepubliceerd.¹ Daarin wordt toegelicht dat we ons sterk gemotiveerd voelen om maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en bij te dragen aan de doelstellingen van het Parijsakkoord. Daarom stellen we CO₂e-reductiedoelen die in lijn zijn met het akkoord van Parijs. Dit doen we zowel voor de Rotterdamse haven als voor het Havenbedrijf zelf.

De doelstellingen en resultaten van het energietransitie beleid van het Havenbedrijf zijn eveneens in het duurzaamheidsverslag opgenomen. Wij rapporteren in dit verslag al vrijwillig op een aanzienlijk aantal onderdelen in overeenstemming met de Corporate Sustainability Reporting Directive.² Het Havenbedrijf rapporteert zowel over haar eigen broeikasgasemissies als over de broeikasgasemissies van de bedrijven in de haven (scope 1,2, en 3) en koppelt daar concrete reductiedoelstellingen aan. Uw suggestie dat het Havenbedrijf onvoldoende over haar CO₂e-uitstoot zou rapporteren, is naar onze mening dan ook niet terecht.

¹ Zie <https://reporting.portofrotterdam.com/jaarverslag-2024/3-duurzaamheidsverslag>.

² In uw brief schrijft u over de directe en indirecte emissies van "de haven". Daarmee rekent u kennelijk ook de emissies van de (directe en indirecte) *klanten van onze klanten* aan het Havenbedrijf toe. In overeenstemming met de Corporate Sustainability Reporting Directive rapporteren wij over de directe (scope 1) en indirecte (scope 2 en 3) emissies van *het Havenbedrijf*.

Op onze website ³ geven we meer uitleg over de manier waarop we de CO2e-uitstoot in de haven berekenen en welke bronnen we daarvoor gebruiken.

Het duurzaamheidsverslag bericht ook over welke maatregelen wij in verband met de reductiedoelstellingen hebben genomen. Zo hebben we, omdat een belangrijk deel van de transitie zal moeten komen van de stappen die onze klanten zetten, de doelstellingen voor CO2e-reductie in de haven beter verankerd in ons terreinuitgiftebeleid. Dit doen we via drie sporen:

- Nieuwe klanten moeten hun terrein in principe vanaf het begin CO2e-neutraal exploiteren, waarbij (tijdelijke) uitzonderingen mogelijk zijn als dat op moment van uitgifte nog niet realistisch haalbaar is;
- Met bestaande klanten maken we op logische (contracttherzienings)momenten duurzaamheidsafspraken;

Daarnaast staat toegelicht dat het Havenbedrijf in 2024 initiatieven zoals duurzaamheidskortingen op huurprijzen en zeehavengeld introduceerde om onze klanten te stimuleren om te verduurzamen. We investeerden ook fors in gezamenlijke projecten, zoals Porthos (CO2e-opslag en -transport), waterstofleidingen, restwarmte en walstroom, om de randvoorwaarden te verbeteren voor verduurzaming door onze klanten.

Het Havenbedrijf zet met nieuwe Ondernemingsstrategie verder in op klimaatneutraal & circulair

Het Havenbedrijf heeft inmiddels een nieuwe strategie gepubliceerd: de Ondernemingsstrategie 2025-2029.⁴

Daarin zijn onze statutaire doelstellingen vertaald naar vier strategische speerpunten die weer geconcretiseerd zijn in zestien meer specifieke doelen:

Deze strategie sluit goed aan bij de veranderende wereld en de eisen die dat met zich meebrengt. Meer dan in de vorige strategie wordt rekening gehouden met de bijdrage die het Havenbedrijf levert aan de maatschappij

³ Zie <https://www.portofrotterdam.com/nl/haven-van-de-toekomst/energietransitie/strategie-en-onderzoek/monitoring-broeikasgasemissies>.

⁴ Zie <https://www.portofrotterdam.com/sites/default/files/2025-03/ondernemingsstrategie-havenbedrijf-rotterdam-2025-2029.pdf>

en omgeving, strategische autonomie, weerbaarheid en leveringszekerheid voor Nederland en Europa, met oog voor de wettelijke reductiedoelstellingen.

In deze nieuwe Ondernemingsstrategie zijn als onderdeel van het speerpunt Klimaatneutraal & Circulair verschillende doelen opgenomen over emissies van onze klanten in de haven en over emissies buiten de haven als gevolg van producten die klanten produceren. Dit laatste wordt ook wel de Beyond Value Chain Mitigation genoemd, een vrijwillige aanpak die voorbij de scope 3 gaat. In dat kader hebben wij, anders dan u in uw brief doet voorkomen, wel degelijk concrete (reductie)doelstellingen geformuleerd.

Naast onze inzet om de eigen uitstoot en die van onze klanten in het havengebied te verlagen, sturen we ook aan op de transitie naar een industriecomplex dat schone energie(dragers) importeert en produceert en die steeds meer hernieuwbare producten maakt.

- (i) Schone brandstoffen zullen een deel van de vraag naar fossiele brandstoffen vervangen, zodat de wereldwijde CO₂-uitstoot afneemt. Ons doel is dat minimaal 20% van de fossiele brandstoffen die in 2019 geproduceerd werden, vervangen is door duurzame brandstoffen in 2030. Dit komt overeen met 6,3 Mton duurzame brandstoffen. Om dit doel te bereiken is een terrein uitgegeven aan Neste dat op dit moment een bioraffinaderij bouwt voor de productie van biobrandstoffen. Daarnaast ondersteunt het Havenbedrijf waar mogelijk verschillende initiatieven ten aanzien van de ontwikkeling van e-fuels, de aanlanding van wind van zee,⁵ de productie van low carbon waterstof⁶ en de import van (groene) ammoniak.⁷ Last but not least werken we al enkele jaren samen met markt- en publieke partijen om de realisatie van de Delta Rhine Corridor tussen Rotterdam en Noordrijn Westfalen te bevorderen, zodat de industrie daar de beschikking krijgt over (geïmporteerde) hernieuwbare energie om te decarboniseren.
- (ii) Ook willen wij bevorderen dat de haven transformeert naar een chemiecomplex dat duurzame en circulaire grondstoffen gebruikt. Op dit moment maken bedrijven in ons chemiecomplex producten op basis van fossiele grondstoffen. Ons doel is te bevorderen dat minimaal 20% van de fossiele grondstoffen die in 2019 gebruikt werden, zullen worden vervangen door duurzame en circulaire grondstoffen: 0,7 Mton bionafta en 1,2 Mton circulaire nafta uit recycling / pyrolyse. Verschillende bedrijven zijn hiermee bezig, zowel bij Plant One, de 'oefenfabriek' in de Botlek waar onder andere start ups kunnen opschalen, als op industriële schaal. Voorbeelden daarvan zijn Pryme en Xyle.

Het belang van behoud van een competitief industrieel cluster en een speelveld dat investeringen in verduurzaming in de sector stimuleert

Wij stellen vast dat u met ons van mening verschilt over de wijze waarop de doelstellingen uit het Parijsakkoord moeten worden gehaald. U stelt dat een afbouwplan voor fossiele activiteiten noodzakelijk zou zijn om de activiteiten in de Rotterdamse haven in lijn te brengen met de klimaatdoelstellingen van Parijs. De

⁵ Hiervoor geeft het Havenbedrijf terreinen uit aan TenneT.

⁶ Hiervoor zijn kavels uitgegeven aan en gereserveerd voor verschillende bedrijven.

⁷ Hiervoor werkt het Havenbedrijf samen met verschillende tank terminal operators.

mogelijkheden voor het Havenbedrijf in dit verband zijn beperkt.⁸ Zo hebben wij, als overheidsdeelneming, naast duurzaamheid, ook andere maatschappelijke belangen af te wegen, zeker in het huidige tijdsgewricht waarin geopolitieke spanningen toenemen, en zaken als leveringszekerheid van energie en de strategische autonomie van Europa steeds belangrijker worden. Die afweging maakt dat we een afbouwplan in de door u voorgestelde vorm niet onderschrijven.

Dat neemt niet weg dat het Havenbedrijf zich, binnen de mogelijkheden die het heeft, volop inzet om de doelstellingen van het Parijsakkoord te behalen zowel in haar directe waardeketen als daarbuiten. Niet door eenzijdig in te zetten op afbouw, maar juist door bedrijven te stimuleren bij het maken van de energietransitie. Met de hierboven genoemde doelstellingen en actieplannen werkt het Havenbedrijf concreet aan de ombouw naar een duurzame haven van de toekomst. Om die plannen te laten slagen, is het behoud van een competitief cluster en een speelveld dat investeringen in verduurzaming in de sector stimuleert, essentieel.

Wat het Havenbedrijf signaleert, is dat het huidige investeringsklimaat in Nederland er voor zorgt dat bedrijven hun investeringen hier, ook die in verduurzaming, steeds vaker uitstellen of afblazen – ondanks de goede uitgangspositie van de Rotterdamse haven.⁹ Tegelijkertijd neemt productie toe in landen buiten Europa, waar de omstandigheden voor investeringen gunstiger zijn. Als het gaat om het verminderen van de ‘fossiele’ productie in Europa terwijl tegelijkertijd de import van deze producten toeneemt, dan worden emissies verplaatst en geen enkel klimaatvoordeel bereikt. Bovendien worden deze emissies dan doorgaans verplaatst naar een regio zonder effectieve emissie terugdringende systemen/wetgeving zoals EU-ETS, waardoor verduurzaming in deze regio minder aantrekkelijk is. In de afgelopen periode zijn zowel in Europees als nationaal verband stappen gezet om het speelveld voor de Nederlandse industrie meer in lijn te brengen met dat van omringende landen. Wij verwijzen in dit verband naar de Clean Industrial Deal¹⁰ en het “Omnibus-pakket”¹¹ van de Europese Commissie. Ook in Nederland worden verschillende maatregelen getroffen, of door de politiek overwogen.¹²

Een afbouwplan waar u voor pleit doet naar onze mening onvoldoende recht aan voornoemde publieke belangen en omstandigheden, en gaat voorbij aan de grenzen van de rol die het Havenbedrijf in het kader van

⁸ In onze brief van 10 februari 2025 hebben wij toegelicht dat er grenzen zijn aan wat het Havenbedrijf op het gebied van klimaatmitigatie kan doen en gewezen op belangen als de leveringszekerheid, betaalbaarheid van energie en strategische autonomie van Europa.

⁹ Zo heeft het Finse UPM recent aangegeven de planvorming voor de bouw van een bioraffinaderij in Rotterdam te stoppen, wat duidelijk maakt dat we ons als Havenbedrijf kunnen inspannen de juiste randvoorwaarden voor transitieprojecten te creëren, maar dat het uiteindelijk de private bedrijven zijn die de investeringsbeslissing moeten nemen. Zie ook de reactie van het Havenbedrijf op de CES 2024: <https://www.portofrotterdam.com/nl/nieuws-en-persberichten/energietransitie-vraagt-om-meer-infrastructuur-en-voortvarende>, en het persbericht bij de publicatie van de halfjaarcijfers 2025 van het Havenbedrijf: <https://www.portofrotterdam.com/nl/nieuws-en-persberichten/overslag-rotterdamse-haven-daalt-eerste-halfjaar>.

¹⁰ Een plan voor het concurrentievermogen en de decarbonisatie van de EU

¹¹ Met het zogenoemde Omnibus-pakket beoogt de Europese Commissie een aantal wijzigingen door te voeren aan de Corporate Sustainability Reporting Directive en Corporate Sustainability Due Diligence Directive.

¹² Zo heeft de Nederlandse overheid de plasticheffing geschrapt en de subsidieregeling Indirecte kostencompensatie ETS (IKC-ETS) hersteld. Daarnaast is een correctiefactor van 1,0 voor het gebruik van hernieuwbare waterstof in raffinaderijen aangekondigd. Hiermee wordt gebruik van groene waterstof aantrekkelijker gemaakt voor grootschalige gebruikers. Ook onderzoekt het kabinet opschorting van de Nederlandse CO₂e-heffing. Zie de brief van de Minister van KGG van 1 juli 2025, waarin het publiek belang van het behoud van een competitief cluster en een speelveld dat investeringen in verduurzaming in de sector stimuleert, wordt onderschreven (<https://open.overheid.nl/documenten/474e8466-1489-4a85-9db9-897abf39d451/file>).

klimaatmitigatie kan en moet spelen. Het Havenbedrijf meent dat het door u bepleite afbouwplan leidt tot verlies van economische activiteit, strategische autonomie, welvaart, werkgelegenheid en verplaatsing van de CO2e-uitstoot naar locaties buiten Nederland en Europa. Bovendien lijkt u er vanuit te gaan dat het Havenbedrijf eenzijdig allerlei maatregelen zoals een afbouwplan kan afkondigen en realiseren. Dat is niet het geval. De publiekrechtelijke bevoegdheden van het Havenbedrijf berusten bij de Havenmeester en zien op de veilige en efficiënte afhandeling van het scheepsverkeer. Het Havenbedrijf is niet het bevoegd gezag voor het stellen van productie- en/of doorvoerbepeningen aan de gevestigde fossiele industrie. Evenmin geeft het Havenbedrijf milieuvergunningen af. Ten aanzien van de in het havengebied gevestigde partijen is het Havenbedrijf vooral een private contractspartij, die langdurige gronduitgifte overeenkomsten sluit. De aard en inhoud van deze contracten staan in de weg aan het eenzijdig opleggen van productie- of doorvoerbepeningen aan de fossiele industrie, waarop de door u bepleitte afbouw zou moeten neerkomen. Uw opmerking dat "*geen enkel contract statisch [is]*", gaat voorbij aan de realiteit waarin het Havenbedrijf zich bevindt. Het Havenbedrijf moet haar contracten met klanten nu eenmaal nakomen. Dat neemt niet weg dat wij ons inzetten om waar mogelijk duurzaamheidsafspraken te maken met onze klanten.

Wij nemen dan ook afstand van uw bewering dat het Havenbedrijf door aan te sturen op behoud van een competitief en duurzaam industrieel cluster het behalen van de klimaatdoelen zou tegenwerken, en de toekomst van de haven op het spel zou zetten. Het Havenbedrijf geeft met het toegelichte ombouwplan wel degelijk op juiste wijze uitvoering aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan zijn wij uiteraard bereid om die te beantwoorden. Ook blijven wij bereid om de dialoog met jullie voort te zetten.

Met vriendelijke groet,
Havenbedrijf Rotterdam N.V.

Boudewijn Siemons
CEO